

Oponentský posudek disertační práce

Strana 1/6

Studijní a zkušební řád ČVUT:

čl. 28 odst. 1) Disertační práce je výsledkem řešení konkrétního vědeckého problému nebo uměleckého úkolu specifikovaného v cílech disertace; prokazuje schopnost doktoranda samostatně tvůrčím způsobem pracovat a musí obsahovat původní a autorem disertační práce publikované nebo k uveřejnění přijaté výsledky vědecké nebo umělecké práce.

čl. 28 odst. 4) Za disertační práci lze uznat i soubor publikací nebo přijatých rukopisů, opatřených integrujícím textem.

čl. 28 odst. 5) Disertační práce je psána v jazyce anglickém, českém nebo slovenském. Uchazeči mohou, se souhlasem děkana, předložit disertační práci i v některém z dalších světových jazyků. Další náležitosti disertační práce stanoví závazným předpisem děkan fakulty, na níž se studijní program uskutečňuje. Jestliže práce nesplňuje formální náležitosti, nemusí být oddělením VVČ přijata k dalšímu řízení. Pokud práce nesplňuje věcné náležitosti je z podnětu proděkana nebo OR doktorandovi vrácena s konkrétními připomínkami k přepracování (doplnění). V případě nejasností rozhoduje děkan. Postup při vrácení práce může upřesnit Řád doktorského studia fakulty.

čl. 30 odst. 5) Oponentní posudek má být vypracován do třiceti dnů po zaslání disertační práce. Nemůže-li oponent posudek vypracovat, oznámí tuto skutečnost do 15 dnů. V případě, že oponent odmítne posudek vypracovat nebo neobdrží-li oddělení VVČ posudek do 45 dnů, může děkan na návrh předsedy ORO po projednání ORO jmenovat nového oponenta.

čl. 30 odst. 6) Oddělení VVČ seznámí s oponentními posudky doktoranda i jeho školitele. Jestliže hodnocení jednoho z oponentů poukazuje na závažné nedostatky nebo disertační práci nedoporučuje k obhajobě, může si doktorand disertační práci vyžádat zpět k přepracování a řízení k obhajobě disertační práce se přerušuje. Nevyužije-li doktorand možnost opravy, v řízení se pokračuje. V případě dvou negativních hodnocení je přepracování disertační práce povinné. Disertační práci je možno přepracovat nejvýše jedenkrát. V případě, že i přepracovaná práce obdrží negativní posudek nebo posudky, koná se obhajoba.

Řád doktorského studia FA:

čl. 24) V případě, že studující podává disertační práci jako soubor publikovaných prací opatřených spojujícím úvodním textem, musí být autorem nebo autorkou minimálně dvou třetin celého textu.

Jméno a příjmení včetně titulů:	Ing. arch. Vít Řezáč
Název disertační práce:	Velké rozvojové projekty v centru Prahy a role veřejného a soukromého sektoru při jejich přípravě
Program doktorského studia:	Architektura a urbanismus / Design / Smart Cities nehodící se smažte
Zaměření:	Architektura, teorie a tvorba / Urbanismus a územní plánování / Dějiny architektury a památková péče / Architektura, konstrukce a technologie / Krajinářská architektura nehodící se smažte
Školitel*ka:	Prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc.

Aktuálnost, originalita a komplexnost práce:
rozsah přibližně 300-1000 znaků s mezerami

Územné plánovanie je v podstate praktická činnosť, môžeme ho charakterizovať (stále v súľase s J.Hrůzou a jeho Slovníkom soudobého urbanizmu) ako *súbor činností* viac alebo menej na seba nadväzujúcich. J. Hrůzu nespomínam náhodou – niekedy máme totiž problém s hľadáním rozdielností medzi pojmami urbanizmus a územné plánovanie. Záver je, že jedno bez druhého nemá zmysel. Napriek tomu, že plánovanie je praktickou činnosťou, sa niektoré problémy územného plánovanie stávajú predmetom vedeckých štúdií a výskumu. Je to opodstatnené, keďže územné plánovanie sa pohybuje na citlivom rozhraní objektívnych vedeckých poznatkov o území a krajine a jej potenciálu a subjektívnych predstáv o jeho využívaní. Predmetom výskumu sa tak stáva nielen územie samotné, ale aj aktéri v ňom pôsobiaci. Tým sa územné / priestorové plánovanie stáva aj predmetom záujmu viacerých odborov. Z pohľadu odboru urbanizmus sú to najmä hmotnoprávne a procesnoprávne aspekty plánovania. Jednou z aktuálnych tém je poznanie, že v súčasnom rozvoji územia (nemyslíme len v zmysle priestorového rozloženia, ale aj v zmene kvality) dominujú pri výstavbe skôr veľké rozvojové projekty. Ich presadzovanie v procesoch povoľovania výstavby, kde má rozhodujúce slovo územný plán, je predmetom dizertačnej práce. Vzhľadom na neustály vývoj územia, premenlivosť požiadaviek ale aj s ohľadom na objektívne skutočnosti, ako napr. globálne otepľovanie (čo by mohlo byť v úvode tiež spomenuté...), je zvolená téma dizertačnej práce neustále aktuálna.

Metodologie, koncept a přístup k tématu:
rozsah přibližně 300-1000 znaků s mezerami

K riešeniu témy použil dizertant primerané metódy. Územné plánovanie je praktická činnosť, výsledok je dohoda ktorá nemusí mať s vedou nič

---

spoločné, niekedy dokonca môže poznamkať vedy o území, o rozvoji jeho funkčných zložiek, a podobne...odporovať. Taký je ale dôsledok demokracie. A tu sa otvára práve otázka vyplývajúca z cieľov práce. K tomu je ale potrebná práca s verejnosťou, odborná osveta...Dôležitou metodickou súčasťou práce sú prípadové štúdiá. Je to zdá sa jediný možný prístup ako postupovať v praktickom odbore – vyhodnocovať ročné skúsenosti v rôznych územiach. Medzi prípadové štúdiá autor zahrnul domáce a dve zahraničné lokality. Porovnaním ich výsledkov, legislatívneho a politicko-ekonomického prostredia priniesol v závere práce niekoľko námietok pre súčasnú domácu legislatívu (ktorá sa postupne zrovnáva s medzinárodnou). Správnosť tejto metódy navyše podčiarkuje skutočnosť, že sám autor má osobné „letité“ praktické ale aj teoretické skúsenosti z územného plánovania a to nielen doma ale aj v zahraničí, takže sa vytvorili predpoklady k vyhodnocovaniu porovnávaní prípadových štúdií aj cez prizmu vlastných skúseností. Dôležité je, že autor sa pri porovnávaní a vyhodnocovaní prípadových štúdií neriadi subjektívnym prístupom, ale študoval vedecké metódy práce s prípadovými štúdiami (R. Stake, R.Yin, str.24), pričom na str.27 poukazuje na *explanatórny* prístup (zrejme je tu prieklep ...explanatórny). Ďalšou – z môjho pohľadu rovnako dôležitou - metódou sú rozhovory s aktérmi a ich vyhodnocovanie. Aj pre oponeta ako praktika ale aj teoretika ÚP to je zaujímavé čítanie.... Oceňujem že autor zaradil do úvodu práce terminológiu, keďže je žiaľ bežné, že ten istý pojem má aj vďaka nejednotnej alebo nejednoznačnej legislatíve rôzny význam alebo si jednotlivé územné plány vytvárajú vlastnú terminológiu, ktorá často žiaľ prezrádza, že väčšina plánovačov je procesne z výkonu praxe zbehlá ale teoreticky nevedukovaná a často je výklad pojmov subjektívny a zavádzajúci.

<p>Kvalita a význam práce pro rozvoj oboru: rozsah přibližně 300-1000 znaků s mezerami</p>	<p>Prvé čo oponenta zaujalo, bol autorov prístup k vyhodnocovaniu prípadových štúdií. Neobmedzil sa na jednoduché porovnávanía, ale ako je vyššie uvedené, použil explanatórny prístup. e</p> <p>Podstata výsledkov je zhrnutá v kapitolách „Diskuze“ a „Doporučení“. Keďže nielen konkrétny územný plán, ale aj legislatíva sú v podstate výsledkom dohody, niekedy viac politicko-spoločenskej ako odbornej (ale s tým asi nič nenarobíme...diktát vedy a odbornosti musíme servírovať trpezlivo a opatrne...), autor správne nazval záver <i>Doporučením</i>. V ňom sú zahrnuté aj vyhodnotenia provnávania prípadových štúdií.</p> <p>Plánovanie je v podstate prognózna disciplína a tak je dôležité, ak hovoríme o dohode, vidieť problematiku územného rozvoja a jeho dopadov na životné prostredie (ekológia), ekonomiku a efektivitu ale aj etiku (!!!) využívania územia, ako aj na jeho estetiku (5E...) nadčasovo, s čím majú problémy tí aktéri v území, ktorí rozhodujú o jeho využití a majú k tomu časovo obmedzený politický mandát. Tu autor posudku vidí jeden z vážnych problémov plánovania. Nedá sa – a nebolo by ani správne – dosiahnuť jeho apolitičnosť, ale jedinou cestou ostáva trpezlivá práca s vrejnostou a jej povedomím aby tlak zdola – ak začíname hovoriť o „participatívnom plánovaní“ - mal aj určité odborné parametre.</p> <p>Za dôležitý výsledok a prínos práce považujem autorom potvrdenú potrebu vyváženosti jednotlivých etáp plánovania, ako je to zrejme zo schémy na str. 144 (viac v ďalšej časti posudku), kde súčasne poukazuje na potrebu zvýšenia obstarávania regulačných plánov.</p> <p>Z výsledkov práce vyplýva dôležitá skúsenosť, aby podobne ako je tomu v zahraničí, aj v našich podmienkach je dôležité aby obce neboli pasívne, ale územný plán využívali aktívne ako podnikateľský subjekt pre presadzovanie verejných záujmov (str.106 o prerozdelení územia). Na str. 88 autor sleduje problematiku vyvlastnenia v zahraničí, ale v ďalšom texte práce napr. aj daňovú politiku ako dôležitý faktor vedúci k efektívnemu (...) využitiu územia.</p> <p>Autor poukazuje aj na rezervy v súvisiacej legislatíve – vlastnícke práva, sloboda slova (petície...kde petičiari nemajú žiadnu zodpovednosť...), daňový systém...</p>
<p>Mezinárodní přesah práce: rozsah přibližně 300-1000 znaků s mezerami</p>	<p>Medzinárodný presah práce spočíva v dvoch polohách :</p> <ul style="list-style-type: none"> - výber a vplyv zahraničných prípadových štúdií na domáce prostredie - Podnety a skúsenosti z domáceho prostredia uplatniteľné aj v zahraničí
<p>Formální úprava a rozsah práce: rozsah přibližně 300-1000 znaků s mezerami</p>	<p>Je primeraná problematike a jej obsahu, sústreďuje sa na fakty bez zbytočného odvádzania pozornosti grafickým dizajnom, čo je dnes žiaľ bežné..</p>

<p>Přiměřenost a obsah integrujícího úvodu: v případě, že jde o soubor prací s úvodním integrujícím textem</p>	<p>V rámci úvodu vysoko hodnotím zaradenie terminologického slovníka, kde výklad pojmov je aj prínosom pre odbor. Pozornosť by si ale zaslúžilo aj vysvetlenie mnohých v texte použitých anglických pojmov.</p>
<p>Další komentáře k dílčím částem disertační práce:</p>	<p>K metodike vyhodnocovania prípadových štúdií. Na str. 99-105 porovnáva autor zahraničné prípadové štúdie s legislatívou a praktikami v ČR. Výsledky sú inšpiráciou pre posun v domácom prostredí. <i>Otázkou je, či by nebolo správne porovnať navzájom aj obe zahraničné prípadové štúdie, a to napriek tomu že cieľom je domáce prostredie.</i> Pri porovnávaní si autor ale autor uvedomuje potrebu „obozretného prístupu, pretože zahraničný práklad vychádza vždy aj z tradície plánovania v danej krajine, jej kultúrnej a ekonomickej úrovne“, (str.126) ...ako aj v rozdielnom vzťahu k územiu, kde naša societa dostala v priebehu socializmu riadne „facky“ v zodpovednosti za vec verejnú a príšľú demokraciu si vysvetlila nie ako zodpovednosť, ale právo presadzovať čokoľvek. Ako inak vysvetliť záver aktérov, že verejnosť územnému plánu (rozumieme jeho cieľom aj z dlhodobého hľadiska) nerozumie a jedine čomu rozumie a kam dovidí je to čo má pod oknami (dodáva oponent)*. Keď verejnosť je v podstate proti všetkému (vo výstavbe) a nezaujima ju len zelená lúka, keďže nie je pod oknami...teda nepriamo vytláča investície do extenzívnych polôh...čo je ten najhorší scenár územného rozvoja, odporujúci tézám sídiel krátkych vzdialenosí, eliminácii extenzívneho rozvoja a pod. Keď slovo „investor“ je nadávka...O tomto musíme nielen my urbanisti, ale aj politici, novinári (7-ma veľmoc) diskutovať a vzdelávať ľudí. <i>*Pozn. tento problém dokonale opisuje Edward Glaeser: Triumf mesta – náš najväčší vynález (2012), ktorá by v literatúre pre svoj osvetový rozmer nemala chýbať).</i></p>
<p>Dotazy:</p>	<p>1. Velké rozvojové projekty Ktoré považuje autor za kritickejšie – projekty bývania, vybavenosti (veľké nákupné a vybavenostné centrá), priemyslové parky...?</p> <p>2. Otázka brownfields Ide niekedy o ťažko riešiteľné lokality, keďže prevažne vznikli v časoch dotovanej ekonomiky centrálného hospodárskeho plánovania, ktorému slúžilo ÚP ako sluha. A ukazuje sa, že niektoré takéto územia nie sú lákavé pre nikoho. Otázka 1 : Čo s nimi ? Parky ? aj tie potrebujú verejné investície na výstavbu a údržbu...Alebo prijať do metodiky plánovania aj oficiálne politiku „prázdnych území“ ?, teda území kde ani v územnom pláne nevieme predpovedať funkčné využitie (biele miesto v územnom pláne), a teda ani nebudeme povoľovať výstavbu, ale budeme územie udržiavať pred asociálnym zneužívaním a tak bude prechádzať na vhodný rozvojový moment, keď taký podnet príde posúdi sa a procesom zmeny či doplnku územného plánu sa prijme alebo neprijme. 2.1. doplňujúca Otázka brownfields : ako zabezpečiť, aby sa zo súčasnosti budovaných veľkých rozvojových programov nestali brownfields a ak sa stanú aby ich transformácia bola čo najrýchlejšia ?</p> <p>3. Metodika Metropolitného plánu Prahy podľa mňa obsahuje zásadný problém, keď stanovuje niektoré územia ako transformačné bez toho, aby naznačoval ciele transformácie. Problém je v právnej neistote v území.</p>

Vieme len, že čo tam bolo nebude a čo má byť nevieme...Takýto stav neujasnenosti je neistotou pre okolité lokality. **Aký je názor resp. skúsenosť autora s touto problematikou ?** V podstate ide o metodickú záležitosť legendy územného plánu...stav, návrh, výhľad...(Nemusí hodnotiť Metropolitný plán, ,,). A iné ako definuje ako stabilizované, hoci stabilita odporuje základnej téze burbanizmu o neustálom vývoji...

5. Dnes je aj taká predstava o plánovaní – investície sa neumiestňujú v priestore koncepčne, ale per-partes zmenami a doplnkami územných plánov. Z pohľadu na mnohé územné plány je zrejmé, že už od začiatku ich obstarania ide o jednoduchú adíciu skreslenia jednotlivých záujmov bez ohľadu na dlhodobú urbanistickú koncepciu a najmä na neskoršie dôsledky, ktoré súčasnú komunálnu politiku ešte nezasiahnu a tak im nevenuje pozornosť, resp. ich podceňuje bez ohľadu nato, ako to zasiahne budúce generácie. A plánovanie je zodpovednosť nielen k súčasnosti, ale najmä k budúcnosti. **Jako zabezpečiť, aby územný plán bol nástrojom urbanistickej koncepcie rozvoja ?**

6. Autor uvádza – určite pod vplyvom svojich zahraničných skúseností – že dnešnou traumou územného plánovania u nás (aj v SR) je, že územný plán obce je podkladom pre povoľovanie stavieb. To vedie k tlaku na jeho podrobnejšiu reguláciu, v SR politici si dokonca myslia, že digitálny územný plán veľkého mesta sa bude „zoomovať“ na pozemok a rozhodnutie vydá technológia, akoby v území neboli ľudia s ktorými treba prerokovávať veci. V podstate je to predstava protiústavná (rozhodovať o mne bezo mňa) a nedemokratická (obmedzujúca diskusiu). **Aký je Váš postoj v tejto veci ?**

7. Str.107 autor poukazuje na rezervy vo využívaní stupňov územného plánovania. Poukazuje na zahraničnú prax (napr- Holandsko, Nemecko), kde územný plán obce je nezáväzný pre občanov ale záväzný pre úradníkov (starat sa celkový systémový územný rozvoj) a regulačné plány sú záväzné pre každého, a tým že sú podrobnejšie vytvárajú predpoklady k zjednodušeniu povoľovania stavieb - či už malých alebo veľkých investícií. **Ako motivovať naše obce k obstarávaniu regulačných plánov ?**

8. Autor správne poukazuje, že schválením územného plánu proces nekončí, ale začína a obce by mali prijímať **plány a programy na uskutočnenie zámerov územného plánu**. Nemala by to byť legislatívna povinnosť ?

Dizertant otvoril celú škálu otázok, úspešne a pokrokovito na ne odpovedá. Uvedené otázky vypichujem z dôvodov zaujímavej diskusie na obhajobe.

Závěrečné shrnutí a hodnocení disertační práce:
rozsah přibližně 700 znaků s mezerami

Ako cieľ práce si autor určil hľadanie „optimalizácie inštitucionálneho modelu k dosiahnutiu *shody* medzi verejnými a privátnymi záujmami veľkých rozvojových projektov“. Ciele sú zdôraznené v kapitole A.1, ale aj v pomerne stratennej vete na str. 23 v strede,,**Tento cieľ sa autorovi podarilo splniť** najmä vďaka zvolenej metóde práce, K formulácii cieľov mám len poznámku k pojmu „shoda“. Je to asi pojem iluzórny, skôr by bolo vhodné – čo napokon autor v práci aj zdôraznil ako dôležité – pojem *dohoda*. Tento pojem v sebe obsahuje aj moment kompromisov, ktorých

prijatie je zrejmé pre pozitívny výsledok nevyhnutné.

Poznámka: som rád, že autor ako cieľ nespomenul „optimálne využitie územia“ keďže nevieme čo je to...ale aj pojem optimalizácia vyvoláva predstavu, že vieme čo je v danom čase v danom území optimálne fyzicky aj procesne-

Práca spĺňa podmienky kladené na dizertačnú prácu. Autor jednoznačne preukázal schopnosť samostatne vedecky pracovať, štylizovať predmet a najmä ciele bádania a voliť primerané vedecké a výskumné postupy. Formulácie sú jednoznačné a práca svedčí o vyspelom systémovom myslení. Pracuje s množstvom vedeckých podkladov a dodržiava zásady citačnej etiky z množstva odbornej literatúry. Uvedené pripomienky nie sú zásadného charakteru v zmysle cieľom práce.

Disertační práci **doporučuji** k obhajobě.

nehodící se škrtněte nebo smažte

Jméno a příjmení oponenta *ky včetně titulů:

Prof.Ing.arch. Bohumil Kováč, PhD.

Podpis oponenta*ky:

Datum:

27.08.2024

Na oddělení VVUČ převzal*a:

Datum: